

درباره «نیما یوشیج»؛ بنیان گذار شعر نو در ایران؛ شاعری با نظریه شعر مدرن

■ «علی اسفندیاری»، مشهور به «نیما یوشیج» بنیانگذار شعر نو در ادبیات فارسی ایران زمین بود.

«نیما یوشیج» نه تنها در شعر بلکه در فرهنگ عمومی ایران تأثیرات عمیقی به جای گذاشت. شعر نو که نیما بنیانگذار آن بود، تأثیر زیادی بر شاعران و نویسندگان معاصر او داشت. شاعران مهمی مانند احمد شاملو، سهراب سپهری، فروغ فرخزاد و مهدی اخوان ثالث از تأثیرات نیما بهره بردند و بسیاری از ویژگی‌های شعر نو را در آثارشان به کار بردند. شعر شاملو، به ویژه در دوره‌ای که او به دنبال آزادی‌های فردی و اجتماعی بود، به‌طور مستقیم از نیما تأثیر گرفت. نیما یوشیج یکی از بزرگ‌ترین شاعران معاصر ایران است و جایگاه او در تاریخ ادبیات ایران به‌طور ویژه‌ای برجسته است. او نه تنها در عرصه شعر، بلکه در تحولات فکری و اجتماعی ایران نیز نقش داشت. اشعار نیما در گذار از دوران سنت به دوران مدرن و از دوران قاجار به دوران پهلوی، نقش مهمی ایفا کرد. آثار او همچنان بین‌المللی مورد تحلیل و بررسی قرار می‌گیرد.

در مجموع نوشته‌های نیما یوشیج را می‌توان به سه بخش تقسیم کرد: مقاله‌های نیما یوشیج که در زمان همکاری با نشریه‌های آن دوران نوشته است. نامه‌های نیما یوشیج، این نامه‌ها اغلب برای دوستان و همفکران نوشته شده است و در برخی از آن‌ها به نقد وضع اجتماعی و تحلیل شعر زمان خود پرداخته است؛ از جمله در نامه‌هایی که به استادش «نظام وفا» نوشته است.

استفاده از زبان ساده و روان: نیما از زبان ساده و غیر پیچیده برای بیان مفاهیم پیچیده انسانی و اجتماعی استفاده می‌کرد. **تصاویر طبیعی و استعاره‌ها:** او از تصاویر طبیعی و استعاره‌های خاص برای بیان مفاهیم معنوی و اجتماعی استفاده می‌کرد. **آزادی در فرم:** نیما در شعرهایش، برخلاف شعر کلاسیک، از قالب‌های آزاد و بی وزن استفاده می‌کرد.

ارتباط با مسائل اجتماعی: اشعار نیما به ویژه در مقاطع مختلف تاریخی، به مسائل اجتماعی و سیاسی می‌پرداخت و از این طریق تأثیر زیادی بر مخاطبان گذاشت.

آثار مهم نیما یوشیج: منظومه «قصه رنگ پریده»، بخش نخست اثر منظوم نیما است که در قالب مثنوی سروده شده است. شاعر در این اثر زندگی خود را روایت کرده است و از خلال آن به مفاسد اجتماعی پرداخته است. بخش نخست این کار در قرن بیستم چاپ شده بود.

حافظا این چه کید و دروغ است کز زبان می‌وجام ساقی است نالی را تا بد باورم نیست که بر عشق آواز بازی که باقی است من بر آن عاشقم کورونده‌است» (افسانه)

اشعارش در قالب‌های کلاسیک فارسی نوشته شده بود، اما به سرعت به این نتیجه رسید که برای بیان تفکرات و احساسات جدید خود، به تغییرات عمده در فرم و ساختار شعر نیاز دارد. در این زمان، او تحت تأثیر محیط اجتماعی و فکری جدید قرار گرفت که در آن شعرهای آزاد و نوین از اروپا وارد ایران می‌شدند. نیما در دهه ۱۳۰۰، پس از آشنایی با شعرهای نو و مدرن اروپایی، اولین اشعار نو خود را آغاز کرد. او از قالب‌های سنتی همچون قصیده و غزل فاصله گرفت و به شعر آزاد (شعر نو) روی آورد. اولین شعرهای او که به شکلی نوآورانه و متفاوت از شعر کلاسیک فارسی بودند، در سال ۱۳۰۴ منتشر شدند. مهم‌ترین اثر او در این دوران، شعر «افسانه» بود که به نوعی آغازگر شعر نو در ایران به شمار می‌آید. این شعر نه تنها در ساختار، آزاد و غیر منتظرانه بود، بلکه مفاهیم جدیدی مانند آزادی فردی، جامعه و انسان‌های دردمند را مطرح کرد.

نیما رجیبی
گروه فرهنگ و هنر - وی با تغییرات اساسی در شعر فارسی و شکستن قالب‌های سنتی، تأثیرات عمیقی بر ادبیات معاصر ایران گذاشت. شعرهای نوین او، همچون «افسانه»، به فراتر از مرزهای شعر کلاسیک رفته و نگاهی جدید به بیان احساسات و دغدغه‌های اجتماعی ارائه داد. نیما با توانمندی در کنار نگارش زیبا و مفهوم‌سازی نو، نقشی کلیدی در گذار از سنت به مدرنیته در ادبیات ایران ایفا کرد و همچنان به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین چهره‌های ادبی کشور شناخته می‌شود.

بین‌المللی، شاعران ایرانی مانند نیما یوشیج و احمد شاملو در کنار شاعران برجسته‌ای چون ناظم حکمت و پایلو نرودا قرار گرفته‌اند. یکی از مهم‌ترین تأثیرات نیما یوشیج در کشورهای عربی بوده است. شعرهای او به دلیل استفاده از زبان ساده و بی‌نویز با مسائل اجتماعی و انسانی، در کشورهای عربی مورد توجه قرار گرفته‌اند. بسیاری از شاعران عرب مانند نزار قبانی و محمود درویش تحت تأثیر شعر نیما قرار گرفته‌اند و او را به عنوان یک شاعر پیشرو در جهان عرب می‌شناسند. «نیما یوشیج»، به‌عنوان «بنیان‌گذار شعر نو در ایران»، نه تنها در عرصه ادبیات فارسی، بلکه در فرهنگ و جامعه‌ی ایرانی نیز تحولی بزرگ ایجاد کرد. با شکستن قالب‌های سنتی و معرفی «شعر آزاد»، او توانست زبان فارسی را به ابزاری جدید برای بیان احساسات پیچیده، دغدغه‌های اجتماعی و نقدهای فرهنگی تبدیل کند.

از نام‌نگاری‌هایی با شاعران معاصر خود مانند احمد شاملو و فروغ فرخزاد بهره می‌برد. نیما همچنین به‌واسطه‌ی مقاله‌های نیما یوشیج که در زمان همکاری با نشریه‌های آن دوران نوشته است. نامه‌های نیما یوشیج، این نامه‌ها اغلب برای دوستان و همفکران نوشته شده است و در برخی از آن‌ها به نقد وضع اجتماعی و تحلیل شعر زمان خود پرداخته است؛ از جمله در نامه‌هایی که به استادش «نظام وفا» نوشته است.

آثار نیما یوشیج، از جمله «افسانه»، همچنان نقطه عطفی در تاریخ ادبیات معاصر ایران هستند و نسل‌های بعدی شاعران را تحت تأثیر خود قرار دادند. نیما نه تنها در ادبیات ایران، بلکه در سطح جهانی نیز شناخته شده و آثارش به زبان‌های مختلف ترجمه و تحلیل شده است. میراث فرهنگی و ادبی او همچنان الهام‌بخش شاعران و نویسندگان معاصر است و او به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین شخصیت‌های تاریخ ادبیات فارسی، جایگاهی ویژه در قلب و ذهن ایرانیان دارد.

آثار نیما یوشیج، از جمله «افسانه»، همچنان نقطه عطفی در تاریخ ادبیات معاصر ایران هستند و نسل‌های بعدی شاعران را تحت تأثیر خود قرار دادند. نیما نه تنها در ادبیات ایران، بلکه در سطح جهانی نیز شناخته شده و آثارش به زبان‌های مختلف ترجمه و تحلیل شده است. میراث فرهنگی و ادبی او همچنان الهام‌بخش شاعران و نویسندگان معاصر است و او به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین شخصیت‌های تاریخ ادبیات فارسی، جایگاهی ویژه در قلب و ذهن ایرانیان دارد.

نیما یوشیج در تاریخ ۲۳ دی سال ۱۳۳۸ شمسی در تهران درگذشت و در امامزاده عبدالله تهران به خاک سپرده شد. او وصیت کرده بود که بعد از مرگش پیکرش به خانه‌اش در پوش منتقل شود. در سال ۱۳۷۲ پیکر او در حیاط خانه و در کنار آرامگاه خواهرش بهجت‌الزمان اسفندیاری و سیروس طاهباز نویسنده و مترجم ایرانی آرام گرفت. خانه نیما در پوش بنایی قدیمی است که قدمت آن به زمان قاجار برمی‌گردد. این بنا به‌عنوان اثر ملی از

پیشگام شعر نو در ایران، نه تنها در عرصه ادبیات ایران بلکه در سراسر جهان عرب و شرق نیز تأثیر گذار بود. او با بسیاری از شاعران و نویسندگان هم‌عصر خود روابط دوستانه داشت و اغلب در محافل ادبی و فرهنگی شرکت می‌کرد. او با مهدی اخوان ثالث، سیاوش کسری، سیمین بهبهانی و دیگر شاعران نوگرا از تباط و نقدهایی را در راستای توسعه شعر نو بیان می‌کرد. نیما بسا اخوان ثالث، به‌ویژه در زمینه شعر اجتماعی، تأثیر زیادی بر هم داشتند. او همچنین

«علی اسفندیاری» یا همان «نیما یوشیج» شاعر نوگرای ایرانی و بنیانگذار شعر نو در ۲۱ آبان ۱۲۷۶ در «روستای پوش» از توابع شهرستان نور در استان مازندران به دنیا آمد. او در خانواده‌ای فرهنگی متولد شد که تأثیر زیادی بر رشد فکری و ادبی او داشت. نیما در ۱۳ دی سال ۱۳۳۸ در تهران درگذشت. او از پیشگامان ادبیات نوین ایران و یکی از بزرگ‌ترین شخصیت‌های تاریخ ادبیات فارسی به شمار می‌رود. مسرگ او در دوران زندگی‌اش آن‌چنان بازتاب گسترده‌ای نداشت، اما پس از درگذشت او، تأثیراتش در شعر فارسی نمایان شد. نیما در دوران کودکی با علم و ادب آشنا شد. از آنجا که پدرش از رجال فرهنگی بود، در خانه، محیطی علمی و هنری برای او فراهم بود. نیما در ابتدا در مدارس پوش و سپس در تهران به تحصیل پرداخت. در دارالفنون تهران یکی از معتبرترین مدارس آن دوران، به تحصیل در رشته‌های مختلف پرداخت و با مفاهیم جدید علمی آشنا شد. در همین زمان بود که علاقه‌ی او به ادبیات شکل گرفت و آثار شاعرانی مانند حافظ، فردوسی و سعدی را مطالعه کرد. نیما یوشیج در خانواده‌ای با فرهنگی غنی رشد کرد. در دوران قاجار، ایران در حال گذار از سنت‌های قدیمی به سمت نوگرایی بود. نیما در این‌جوان اجتماعی و فرهنگی پرورش یافت. همچنین، در دوران حکومت رضا شاه و سپس محمد رضا شاه، جامعه‌ی ایران شاهد تغییرات زیادی بود که این تحولات سیاسی و اجتماعی بر ذهن و آثار نیما تأثیر زیادی گذاشت.

نیما یوشیج در دوران کودکی با علم و ادب آشنا شد. از آنجا که پدرش از رجال فرهنگی بود، در خانه، محیطی علمی و هنری برای او فراهم بود. نیما در ابتدا در مدارس پوش و سپس در تهران به تحصیل پرداخت. در دارالفنون تهران یکی از معتبرترین مدارس آن دوران، به تحصیل در رشته‌های مختلف پرداخت و با مفاهیم جدید علمی آشنا شد. در همین زمان بود که علاقه‌ی او به ادبیات شکل گرفت و آثار شاعرانی مانند حافظ، فردوسی و سعدی را مطالعه کرد. نیما یوشیج در خانواده‌ای با فرهنگی غنی رشد کرد. در دوران قاجار، ایران در حال گذار از سنت‌های قدیمی به سمت نوگرایی بود. نیما در این‌جوان اجتماعی و فرهنگی پرورش یافت. همچنین، در دوران حکومت رضا شاه و سپس محمد رضا شاه، جامعه‌ی ایران شاهد تغییرات زیادی بود که این تحولات سیاسی و اجتماعی بر ذهن و آثار نیما تأثیر زیادی گذاشت.

سبک و نوآوری‌های نیما یوشیج: نیما یوشیج با پایه‌گذاری شعر نو در ایران، مفهوم جدیدی از شعر را معرفی کرد. او برخلاف شاعران کلاسیک فارسی که به قالب‌های ثابت و منظوم مانند غزل و قصیده پایبند بودند، از قالب‌های آزاد و بدون قافیه و وزن معین استفاده کرد. این سبک، که به شعر آزاد یا شعر نو معروف شد، به شاعران پس از نیما امکان داد که به راحتی احساسات و تفکرات خود را بدون محدودیت‌های قالبی بیان کنند. شعر آزاد نیما برای بیان هر نوع محتوا و مفهومی، از جمله مسائل اجتماعی، فلسفی و طبیعی، کاملاً مناسب بود.

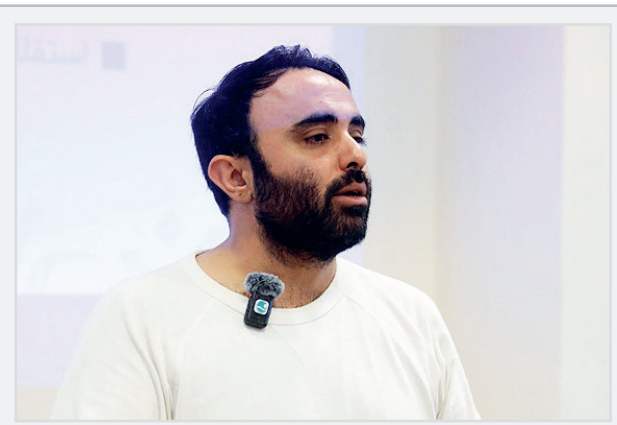
نیما یوشیج در دوران کودکی با علم و ادب آشنا شد. از آنجا که پدرش از رجال فرهنگی بود، در خانه، محیطی علمی و هنری برای او فراهم بود. نیما در ابتدا در مدارس پوش و سپس در تهران به تحصیل پرداخت. در دارالفنون تهران یکی از معتبرترین مدارس آن دوران، به تحصیل در رشته‌های مختلف پرداخت و با مفاهیم جدید علمی آشنا شد. در همین زمان بود که علاقه‌ی او به ادبیات شکل گرفت و آثار شاعرانی مانند حافظ، فردوسی و سعدی را مطالعه کرد. نیما یوشیج در خانواده‌ای با فرهنگی غنی رشد کرد. در دوران قاجار، ایران در حال گذار از سنت‌های قدیمی به سمت نوگرایی بود. نیما در این‌جوان اجتماعی و فرهنگی پرورش یافت. همچنین، در دوران حکومت رضا شاه و سپس محمد رضا شاه، جامعه‌ی ایران شاهد تغییرات زیادی بود که این تحولات سیاسی و اجتماعی بر ذهن و آثار نیما تأثیر زیادی گذاشت.

شعر نیما ویژگی‌های خاصی دارد که آن را از دیگر شعرهای فارسی متمایز می‌کند. از جمله ویژگی‌های شعر نیما می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

نیما یوشیج در سنین نوجوانی شروع به سرودن شعر کرد. اولین

کارگاه تخصصی کسب و کار «مهنورا» ویژه بانوان کیش

عکس: فاطمه یاقوتی

۴۴۴۲۴۹۶۹
۴۴۴۲۴۹۹۹

پرتیراژترین و با سابقه‌ترین نشریه جزیره کیش

اقتصاد کیش

گسترده‌ترین شبکه اطلاع‌رسانی داخلی منطقه آزاد کیش